

Effekter av stedsutvikling

Effekter av Nord-Trøndelag fylkeskommunes
innsats innenfor stedsutvikling

Margrete Haugum, Trøndelag Forskning og
Utvikling AS

Trøndelag Forskning og Utvikling
Trøndelag R&D Institute

Bakgrunn

www.tfou.no

- Oppdrag fra Nord-Trøndelag fylkeskommune om vurdering av stedsutviklingseffekter på grunnlag av foranalyse fra KomRev og fylkeskommunens kontrollutvalg som påpeker:
- «... viss risiko for at virkemiddelbruken ikke innrettes på mest effektive måte»
- «effektvurderinger av virkemiddelbruk er imidlertid et omfattende tema og er svært krevende å evaluere.»

Trøndelag Forskning og Utvikling
Trøndelag R&D Institute

Oppdraget

1. Hvilke parameter er egnet for måling av effekter av stedsutviklingstiltak?
2. Hvilke effekter har stedsutviklingstiltak?

Studie av tre kommuner; Vikna, Grong og Levanger

Stedsutvikling

- Et åpent begrep som gjør det komplisert
- Fra mobilisering til brostein
- Beslektet med regional utvikling, bolyst, småsamfunn og flere
- Prosjektet Miljøvennlige og attraktive tettsteder i distriktene har lagt noen føringer for stedsutviklingsarbeidet
- Stedsutviklingsmidler er tilretteleggende midler

Måleproblematikk

- Furre et al (2009) Oxford Research har utviklet effektindikatorsystem for kap 551, post 60 midler over statsbudsjettet.
- stedsutvikling ett av sju områder
- Måleutfordringer: langsiktigheten, vanskelig å isolere effekter, mange involverte, forhistorie, holdninger, nytte for hvem, hva skal måles

Indikatorsystem stedsutvikling

www.tfou.no

- Furre et al (2009)
- Resultatindikator:
 - Antall prosjekter som har bidratt til å gjøre regionen mer attraktiv for **næringsetableringer**
 - Antall prosjekter som har bidratt til å gjøre regionen mer attraktiv som **bosted**
- Effektindikator:
 - Andelen prosjekter som har bidratt til å gjøre regionen mer attraktiv for **næringsetableringer**
 - Andelen prosjekter som har bidratt til å gjøre regionen mer attraktiv som **bosted**

Blir for upresist

Trøndelag Forskning og Utvikling
Trøndelag R&D Institute

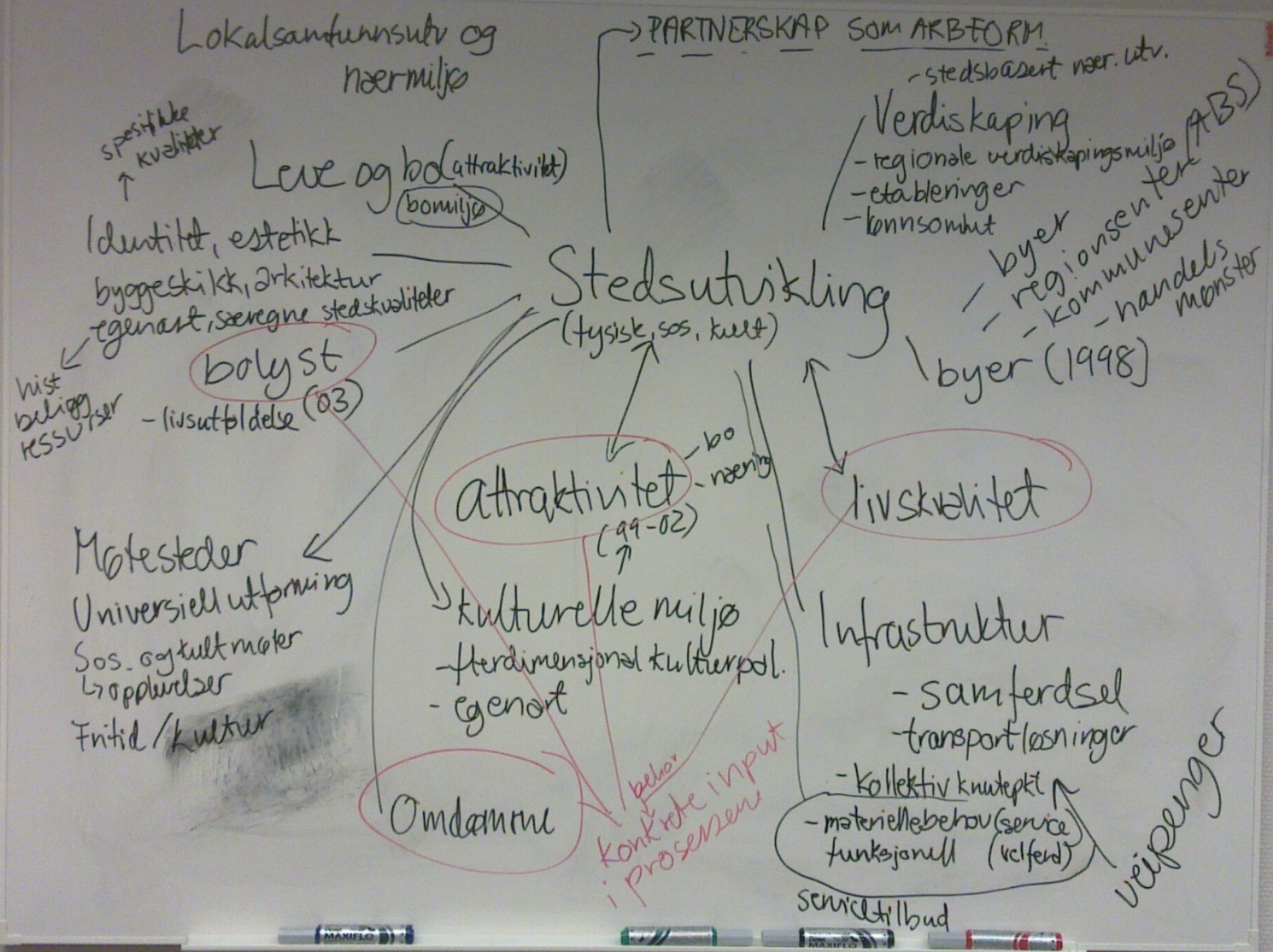
Målesystem

www.tfou.no

Mål	Aktivitet	Resultat	Effekt
Målsettinger om stedsutvikling er referanse for målingen	Hva har skjedd i prosjektene	Hva er de umiddelbare resultatene	Hva er effekten.....

Trøndelag Forskning og Utvikling
Trøndelag R&D Institute

Parameter blir til....

- **Dimensjoner:** et sett av beslektede variabler som kan ses på som ulike aspekter ved stedsutvikling
- **Indikatorer:** Utvalgte variabler for å beskrive en dimensjon

Aktiviteter

- Undersøke hva som faktisk har skjedd i de tre kommunene
- Hva er beskrevet i søknadene og hva forteller representanter
- Aktivitetene sier noe om hvem som er involvert (målgruppe for måling/vurdering)
 - *Vurderingen har vært basert på intervju med kommunalt ansatte/politikere som i ulik grad har vært involvert i arbeidet og næringsaktører*

Resultat og effekter

- Resultatet – at brosteinen er lagt (konkret - målbart)
- Effekten – hvilken effekt har det at brostein er lagt? (diffus - vurdering)

Dimensjoner

www.tfou.no

Trøndelag Forskning og Utvikling
Trøndelag R&D Institute

Effektvurderinger

- To kategorier av effektvurderinger
 - Konkrete observerbare endringer (eks folk bruker området)
 - Følgeeffekter – subjektive og individualiserte, eks bolyst, trivsel, attraktivitet og omdømme

Fylkeskommunens rolle

- Kunnskapspartner
- Garantist
- Bidrar til kontinuitet
- Iverksetter
 - Har penger til å initiere
 - Gjør at kommuner prioriterer
 - «Går først med et godt eksempel»,
«danner ringer i vannet»

Infrastruktur

- Brostein ++
- Kommunal infrastruktur
- Næringslivet forventer at dette er på plass
- Kommunale initiativ utløser private initiativ
- Hygienefaktorer (skaper ikke trivsel i seg selv, men gir grunnlaget for trivsel)

Estetikk

- MAT-kommuner har lært noe om estetikk og blitt bevisstgjort
- Identitetsbygger
- Skaper stolthet

www.tfou.no

Trøndelag Forskning og Utvikling
Trøndelag R&D Institute

Møteplasser og aktiviteter

- Tilgjengelige møteplasser i det offentlige rom – hygiene funksjon
- Aktiviteter – kan finne sted på møteplassene
 - Vanskelig å planlegge
 - Ad hoc oppstår
 - Må skapes av befolkningen – innbyggerne skaper stedet

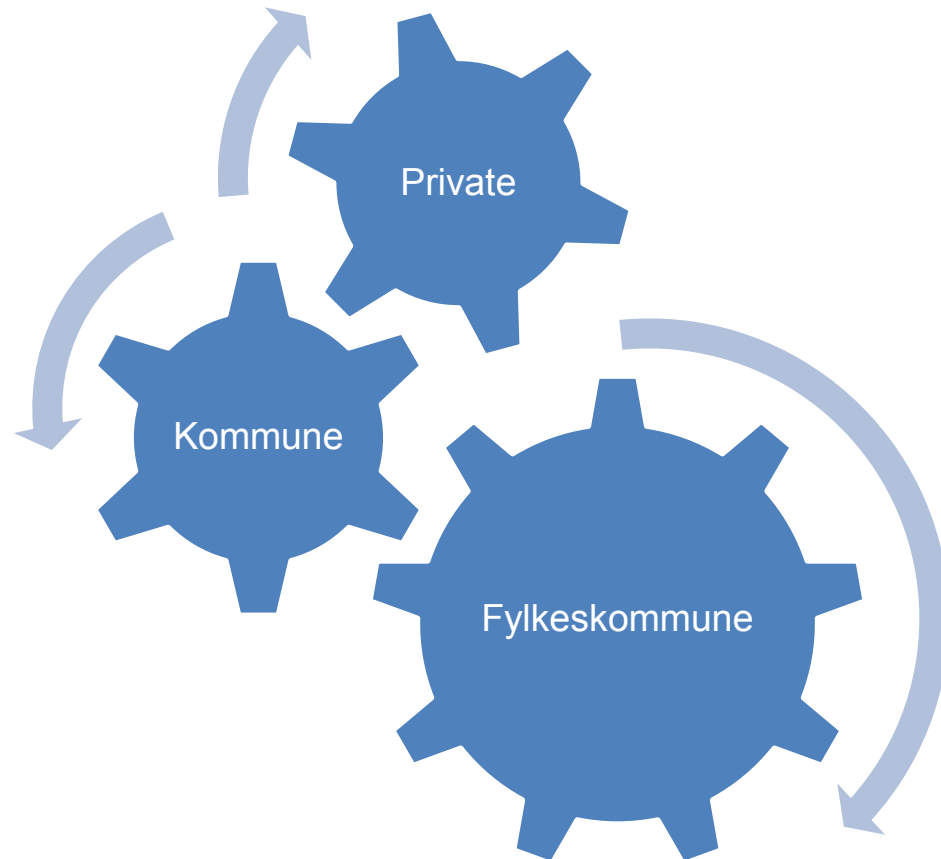

Bosetting og næringsliv

- Et hvert sted har sin mix, avhengig av størrelse, historisk utvikling og arealer
- Gir føringer for aktiviteter og innbyggernes bruk av stedet

Oppsummering I

www.tfou.no

Trøndelag Forskning og Utvikling
Trøndelag R&D Institute

Den positive utviklingen

- *Her skjer det noe, kommunen har pusset opp uteområdet, butikken har pusset opp fasaden, flere butikker betrakter stedet som attraktivt, etterspørselen etter bolig har økt = innbyggerne har tro på framtida.....*

Når det **ikke** skjer noe

- *Asfalten sprekker opp, søppeldunken har mistet fasongen sin og folk bryr seg ikke om å bruke den for det gjør ingen forskjell, butikken har tydelig råttten bordkledning, noen bolighus står tomme og forfaller, de fleste ungdommene signaliserer at de ikke vil tilbake.....*

Rapporten

- Rapporten fra prosjektet finnes her:

www.tfou.no/default.asp?publikasjon=161

www.tfou.no

Trøndelag Forskning og Utvikling
Trøndelag R&D Institute